

**Mazowsze.**  
serce Polski

pref  
PARTNERSTWO  
NA RZECZ  
EDUKACJI  
FINANSOWEJ

## Włączanie pracowników pomocy społecznej w edukację finansową na rzecz osób wykluczonych

Banki Żywności 



Centrum  
Prawa  
Bankowego  
i Informacji

CEO  
CENTRUM EDUKACJI  
OBYWATELSKIEJ



MICROFINANCE CENTRE

FUNDACJA  
INNOWACJA I WIEDZA

FRD  
FUNDACJA ROZWOJU DZIECI  
WARSZAWY I OKOLIC WSPÓLNOTY OSIEDLI

FRSI  
FUNDACJA ROZWOJU  
SPOŁECZEŃSTWA  
INFORMACYJNEGO

Fundacja  
Wspomagania Wsi

Warszawski  
Instytut  
Bankowości 

ZWIĄZEK BIUR PORAD  
OBYWATELSKICH

# Poradnictwo obywatelskie narastający problem zadłużenia

**1997-1999:** zadłużenia **4%** wszystkich zgłaszanych problemów

**2007:** wzrost do **12%**

**2016:** wzrost do **24%**



# Model pracy poradniczej z osobami nadmiernie zadłużonymi

- **Diagnoza sytuacji dłużnika**
- **Ustalenie odpowiedzialności za dany rodzaj zadłużenia, sprawy pilne i priorytetowe**
- **Analiza budżetu domowego**
- **Badanie możliwości rozwiązania problemu zadłużenia**
- **Negocjacje z wierzycielami**

**DZIAŁAJ AKTYWNIENIE MOŻESZ WYJŚĆ Z ZADŁUŻENIA**

Niepłacone raty nie dają Ci spać? Wystawiają do Ciebie komornicy? Suma miesięcznych zobowiązań zaczyna przekraczać Twój dochód? Najgorzej co teraz możesz zrobić to się poddać, przestać odbierać telefony i nie czytać korespondencji od wierzycieli!

Właśnie ten moment wymaga od Ciebie aktywności. Poniżej kilka punktów, które mogą Ci w tym pomóc:

**KONSEKWENCJE ZADŁUŻENIA**

Wszyscy mamy do płacenia jakiegoś rachunku - np. opłaty za mieszkanie, energię, gaz, spłaty rat kredytu. Jeśli na czas nie płacimy swoich zobowiązań mogą nas spotkać bolesne konsekwencje.

Na początkowym etapie zadłużenia możemy się spodziewać, że osoba lub instytucja wobec której mamy dług (wierzyciel) będą się z nami kontaktować, aby nas zmobilizować do spłaty. Możemy otrzymywać sms-y, telefony, listy z wezwaniami do zapłaty. Na tym etapie nie powinniśmy unikać kontaktów z wierzycielem, tylko dążyć do zawarcia ugody w sprawie spłaty zadłużenia (patrz broszura Działaj aktywnie możesz wyjść z zadłużenia).

Jeśli nie uda nam się dojść do porozumienia i nie będziemy płacić, to musimy się liczyć z tym, że wierzyciel wystąpi do komornika sądowego o ściąganie długów. Z powodu długów możemy też zostać umieszczeni w rejestrze dłużników (Biuro Informacji Gospodarczej), a to uniemożliwi nam zaciągnięcie kredytu, dokonanie zakupów na raty bądź podpisanie niektórych umów, np. na abonament telefonyczny.

Jeśli wierzyciel zdecydował się na skierowanie sprawy do komornika, to wtedy wzrosnie wysokość naszego długu, gdyż komornik będzie nas obciążał kosztami swojej pracy. Ponadto dług zwiększa się o odsetki, mogą też dojść koszty sprawy sądowej.

Warto pamiętać, że komornik zawsze prowadzi egzekucję na zlecenie wierzyciela. Dlatego wszelkie negocjacje należy prowadzić z wierzycielem, ponieważ tylko on może np. odstąpić od egzekucji.

ażdy z nas ma prawo do tła błędów, ale każdy też może ich konsekwencje nie można unikać z wierzycielem. Trzeba ich negocjować, informować o swojej sytuacji, odpowiadać pismem, stawiać się. Dobrze też złożyć sobie tekę i gromadzić tam całą niezbędną korespondencję, ale także kopie pism przez Ciebie.

**CZY MOŻNA STRACIĆ MIESZKANIE, KTÓRE NIE JEST NASZĄ WŁASNOŚCIĄ?**

Jeśli zalegamy z opłatami za mieszkanie możemy stracić mieszkanie, niezależnie od tego czy jest ono komunalne, z TBS (wynajmowane), własnościowe czy spółdzielcze. Najpierw właściciel powołuje nas tytułu prawnego do lokalu (np. wypowiedzi umowę, podważa członkostwo w spółdzielni, a potem kieruje do sądu sprawę o eksmisję.

Utrata mieszkania nie zwalnia nas z obowiązku spłaty zadłużenia.

Oznacza to, że możemy utracić mieszkanie i nadal mieć do spłaty dług czynszowy i stałe roszczenia odepłatki. Warto więc skorzystać z wszystkich dostępnych możliwości, aby nie dopuścić do powstania zadłużenia i utraty mieszkania.

Uwaga! Za inne zadłużenie, nie wynikające z opłat za mieszkanie (np. pożyczki), możemy stracić tylko mieszkanie będące naszą własnością.

**CZY ZA DŁUGI MOŻNA TRAFIĆ DO WIEZIENIA?**

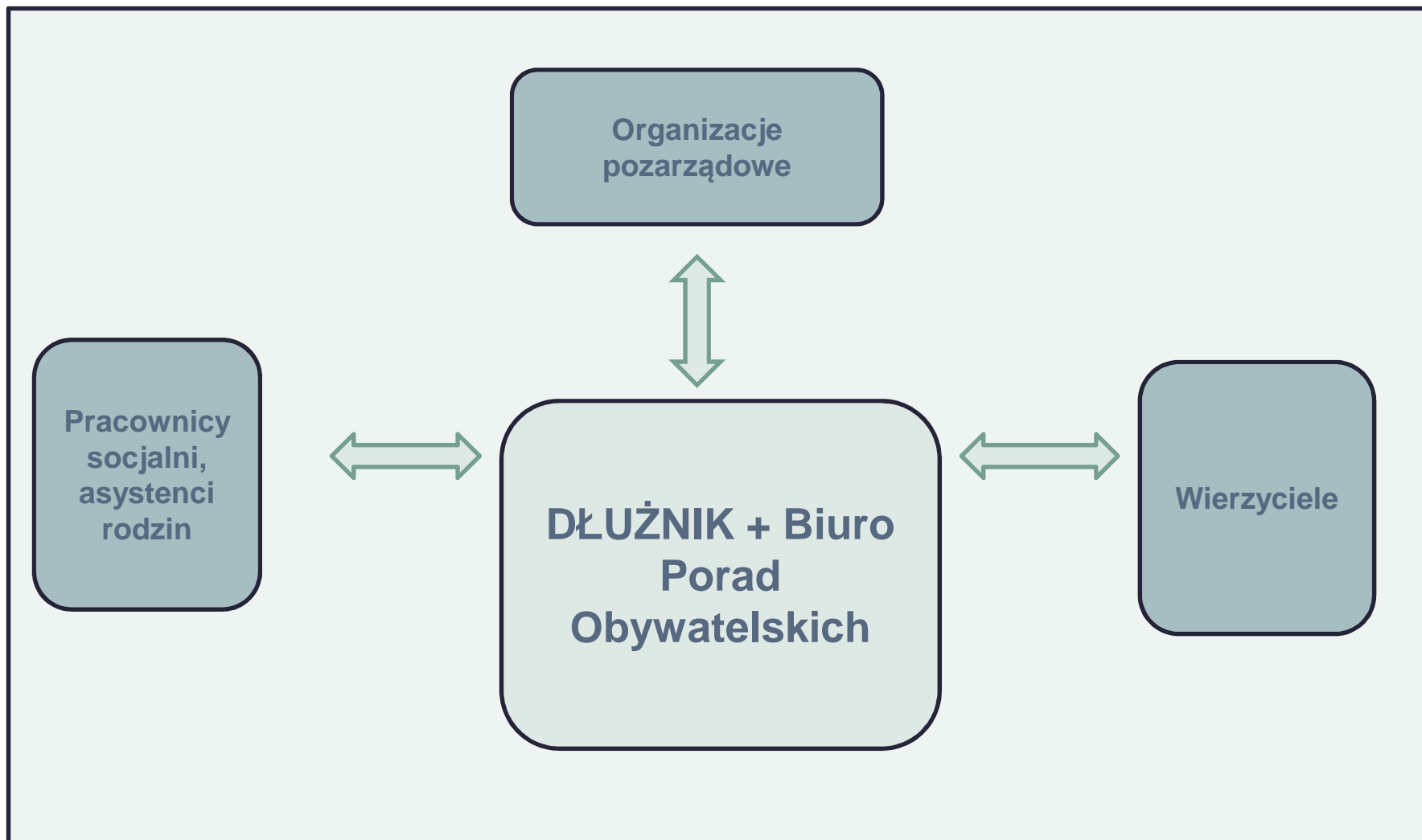
Generalnie za długi nie grozi nam kara więzienia. Jednak jeśli nie płacimy zasądzonych alimentów, grzywnie bądź w razie stwierdzenia przez sąd, że „wyłudziłeś” kredyt (np. posługując się podrobionym dokumentem), wtedy sąd może orzec karę pozbawienia wolności.

Osoby zainteresowane bezpłatną poradą zapraszamy do Biura Porad Obywatelskich ul. Galczyńskiego 3 w Warszawie, tel. 22 828 12 95 [www.bpo-warszawa.pl](http://www.bpo-warszawa.pl)

Partner merytoryczny BPO, LEX o Partnerskim Klientem biznesu

Projekty współfinansowane przez:  
Ministerstwo Sprawiedliwości  
Sowarzystwo Centrum Informacji Społecznej CS  
Ogólnopolskie Centrum Rozwiązań i Edukacji (ORIE) 00-362 Warszawa, ul. Galczyńskiego 3 tel. 22 828 12 95 e-mail: [spowarstwanazaj@gmail.com](mailto:spowarstwanazaj@gmail.com), [www.bpo-warszawa.pl](http://www.bpo-warszawa.pl)

# Lokalne systemy wsparcia metodą aktywizacji dłużnika



# Kompleksowy programy wsparcia pracowników pomocy społecznej



## Projekt Fundacji Innowacja i Wiedza

### Zyskaj Więcej! Edukacja Finansowa dla osób wykluczonych ekonomicznie

- **87 edukatorów finansowych**
- **336 godzin szkoleń**
- **144 rodziny**
- **125 tys. PLN zaoszczędzone**
- **168 godzin konsultacji**

# Szkolenia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny



- **2-dniowe szkolenia prowadzone przez Fundację Innowacja Wiedza i Biuro Porad Obywatelskich**
- **Przeszkolonych ponad 130 pracowników OPS w Warszawie**
- **Pozytywny odbiór szkoleń, jednak brak konsultacji po szkoleniu ogranicza możliwość efektywnego wdrażania zdobytej wiedzy**